

— Laat dan alles op mijn naam zetten! Ik heet Ursula, Zenobie, Amelia Larifère, oud twee en dertig jaren, wonende in de Brugstraat. Nu, de notaris kent mij wel. Als ge alles op mijn naam zet, komt de erfenis terug aan u... Als ik u opeis en gij stemt toe, moet de schout u van de galg bevrijden. O, we zullen gelukkig zijn! Ik heb een goed humeur, ben zeer vriendelijk, en, ver... ze fluisterend, de liefdesvlam brandt nog in mij.

Ze bloosde wat, maar keek Doolage weer strak in de ogen.

— Ge zijt ook bevallig! vleide Bernard.

— Niet waar? O, we zullen zo gezellig samen leven. Ik zag dadelijk dat gij niet verdorven waart. Een verleiding... een misstap... maar we zullen alles vergeten. En we gaan elke morgen ter kerk... Wat hebt gij eigenlijk gedaan?

— Niets...

— Geen moord, hé?

— Zelfs geen diefstal...

— Wat bevriend misschien met kapitein De Lichte?

— Ik ken hem niet, van verre of dichtbij.

Mariette, die na de andere dame en haar man op de vlucht gejaagd te hebben, de overige bezoekers amuseerde, riep thans:

— Kijk, die staan ook al te vrijen.

Ze wees naar Doolage en juffer Larifère.

— Ik ga de boodschap doen, fluisterde deze en beschaamd liep ze heen.

— Blijf maar! schreeuwde de deerne haar na. Ge moet u voor mij niet generen.

Dan sprak ze tot het publiek:

— Lotje, Spitel en mij kent ge... Die vierde gevangene is onze kapitein zelf.

Sommigen die hetzelfde gerucht in de stand gehoord hadden, keken verrast op en schrokken zelfs. Zou die knappe jonkman dan waarlijk de zo beruchte hoofdman der bende zijn?

Maar Lotje, die op een bank zat met het hoofd droevig tussen de handen, richtte zich nu op en riep:

— Die heer is Bernard Doolage van Mater!

— Inderdaad, zei een bezoeker, hij lijkt op Walter Doolage, die ik zeer goed heb gekend.

— Mijn oom, sprak Bernard. Ik ben hier natuurlijk door een schromelijke vergissing terecht gekomen.

— Ja, dat zeggen alle rovers, hernam de heer koel. Uw oom heeft een ongelukkig einde gehad, maar het bespaarde hem toch de schande een familielid in de kerker te zien.

— Dus, ge gelooft aan mijn schuld?

— Anders zou de schout u niet opsluiten.

— Ik ben de zoon van Louis Doolage.

— Juist, juist... van de woelgeest die uit het land verbannen werd en zeker in armoede gestorven is... En zijn zoon is bij de rovers uit verbittering tegen de samenleving.

— Gij beledigt een slachtoffer van een gerechtelijke dwaling...

— Er zijn er bij de bende, die heel schoon kunnen spreken, hé ? zei Mariette spottend. Ja, ja, onze kapitein kan zich als een edelman voordoen. Toe, Bernard, om u zo eens te noemen, kom er voor uit, dat gij de grote baas zijt. En als ze u wat misdoen, steken de mannen uit de bossen Oudenaarde in brand.

De bezoekers begrepen nu wel, dat de slet hen voor de gek hield, maar toch geloofden ze, dat Doolage tot de bende behoorde.

Eindelijk zeiden de bewakers, dat het uur verstreken was en de gevangenen bleven weer alleen. Maar Bernard had nu nieuwe hoop. Mejuffer Larifère zou haar boodschap doen.

De soldaat, aan wie hij om een afzonderlijke kamer had gevraagd, kwam hem melden dat de schout zijn verzoek niet toestond. Vuur kregen de opgesloten evenmin. Maar men bracht voor elk een vuile, grove paardendeken.

NOTARIS LENTENIER.

DE soldaten kwamen Bernard weer halen. De jonge man zag bij de schout een zwaarlijvige heer en hoopte, dat deze notaris Lentenier zou zijn.

Hij vergiste zich niet want de schout zei spottend :

— Hier staat nu notaris Lentenier...

Bernard maakte een buiging en tastte in de zak, om de brief te nemen, hem destijds door die ambtenaar gezonden.

Maar de schout riep grijnzend :

— Laat uw papieren zitten, daarin heb ik geen vertrouwen. Vertel mij eens

hoe gij aan de notaris een boodschap hebt gestuurd ?

— Dat zeg ik niet...

— Weeral koppig ?

— Iemand heeft mij een goede dienst bewezen en het zou ondankbaar zijn van mijnentwege u mede te delen wie. Nood zoekt list.

— En ge meent, dat ik het niet begriip ? Die zottin Larifère hé ? Een wijf dat manziek is... En ze hoopt, dat gij ter dood veroordeeld wordt om met u te kunnen trouwen. Dat is een manie bij haar. Ze heeft eens een kans gehad, een valsmunter te Petegem. Maar toen de vent haar zag, riep hij : « Met zulk een vrouw trouwen... hang me dan maar liever op... » Waar gebeurd !

En de schout lachte.

— Dus, gij houdt verboden briefwisseling ? vroeg hij aan Bernard.

— Gij wilt mij alle middelen tot verdediging ontnemen.

— Zo ! Welnu, mijnheer de notaris, zeg mij, kent gij die man ?

— Hij lijkt sprekend op mijnheer Walter Doolage...

— Lijken, lijken... dat komt bij de justitie niet van pas. Ik vraag of gij hem kent...

— Persoonlijk niet. Als hij in Holland heeft vertoefd...

— Genoeg... gij kent hem niet ! Dat is afdoende.

— Maar ik heb aan Bernard Doolage een brief geschreven.

— Dat gaat mij niet aan !

— En die brief heb ik bij me, zei de gevangene.

— Kan me niet schelen ! Ge hebt die misschien van de ware Bernard geroofd, na de sukkelaar zelf het hoekje om gestuurd te hebben.

— En mijn gelijkenis met mijn oom, die de notaris ook treft ?

De schout schudde het hoofd.

— Lijken, schijnen, dat alles staat in mijn wetboek niet, antwoordde hij treiterend. Ge hebt u beroepen op notaris Lentenier ; deze staat daar en verklaart u niet te kennen. Dat is genoeg en val

mij nu niet langer lastig. Het is onnodig.

— Met uw verlof, heer schout, dat is geen volledig onderzoek, sprak nu de notaris.

— Wat belooft er u? Ha, ik weet, dat gij dikwijls op mij schimpt, omdat de Fransen mij tot schout hebben aangesteld. En ge komt me hier op het stadhuis zelf van onrechtvaardigheid betichten! Dat is ongehoord. Wilt ge heengaan?

— Goed, maar ik zal de rechten van mijnheer Bernard Doolage verdedigen.

— Al wel, al wel... Ge zult u rustig houden... dat zeg ik u.

Notaris Lentenier knikte naar de gevangene en in dat gebaar lag een beoediging en een belofte van hulp.

— Nu hebt ge de hele nacht om na te denken, hernam de schout tot Bernard. Morgen zult ge mij op de volgende vragen antwoorden: Waar houdt Jan De Lichte zich het meest op? Waar kunnen wij hem best verrassen? Wat zijn uw eigen misdaden?

— Ik kan u al dadelijk zeggen dat ik daarop geen antwoord te geven heb, want ik weet van Jan De Lichte niets af en heb nooit een misdaad gepleegd.

— Een hele nacht hebt ge voor u, om u dat alles beter te herinneren. En zo ge morgen weigert alles te bekennen, gaat ge op de pijnbank.

Bernard huiverde. Hij gevoelde dat hij in de macht was van een despoot, die dank aan de vreemde bezetting en de hem toegekende macht, alle recht en wet op zij kon schuiven.

De pijnbank... Men zou hem folteren, zijn lichaam wonden, verminken misschien. En geen beschermer zou het verhoeden. Notaris Lentenier was weggestuurd... De schout bleek een politieke wrok te hebben tegen die ambtenaar.

— Maar wees dan toch barmhartig! riep Bernard in wanhoop. Ik ben een eerlijk man.

— Er moet een einde komen aan het bestaan van de vervloekte bende... Als

gij gewillig alle inlichtingen geeft en het gerecht helpt, zal zulks als verzachtende omstandigheden gelden. Kies nu de wijste partij... En nu geen gelamenteer meer! De schout van Oude-naarde is geen dwaaskop. Tot die overtuiging moet ge reeds gekomen zijn. Ge zijt meer ontwikkeld dan Lotje, Mariette en Spitel samen en dus reken ik op uw gezond verstand om de justitie te helpen. 't Zal in uw voordeel zijn.

Weer werd Bernard naar de gevangenis gebracht. Vreselijke treurnis beheerste hem... ook angst, want morgen de pijnbank...

De pijnbank... en dan?

Zou de klok van de Wolvenburg dan toch de waarheid voorspeld hebben? Was hij, erfgenaam van Walter Doolage naar Vlaanderen teruggekeerd om hier ellendig en toch geheel onschuldig te sterven?

Onveiligheid verpeste het land. Maar er heerste ook onrecht.

Bernard zat zo te mijmeren toen er nogmaals een gevangene binnengeleid werd...

RENATUS.

GOEDE avond, zei de vierde aangekomene en hij maakte een buiging.

Het was een nog jonge man, met vrolijk gelaat, dat ook nu zijn opgewektheid niet verloor.

— Een schone grap, vervolgde hij. Pakken ze mij daar niet op, juist toen ik de stad wilde verlaten en dopen ze me als rover! En ge moogt u niet verdedigen. Ze sleuren u maar naar de gevangenis. Jan De Lichte zal lachen, als hij hoort, dat men onschuldigen achter de grendels draait en de schelmen laat lopen.

De jonge man maakte dadelijk op Doolage een sympathieke indruk.

Mariette was opgesprongen en juichte:

— Hoe meer zielen, hoe meer vreugd, laat ik u een kus geven, brave jongen.

Maar de jonge man weerde haar af.

— Neen, neen, dat is niet nodig, zei hij. Elsje zou jaloers worden als ze het hoorde. Een braaf meisje. Alleen wat zenuwachtig nadat ze op de Wolvenburg heeft gediend. Daar kon ze met een rijke heer trouwen, maar ze koos liever Renatus Wiele, al is hij maar een gestampte boer ! Mijn arm Elsje zal nu op mij zitten wachten. We zouden vanavond de naamdag van haar vader vieren... En haar lieveling zit verdorie in de gevangenis ! Een schone grap...

Bernard had verrast geluisterd. Denijs van Balen had hem gezegd dat zijn oom verliefd was geweest op een dienstmeisje, dat het kasteel verliet. En kort nadien beroofde Walter zich van het leven.

Dit meisje zou Elsje zijn, de verloofde van zijn medegevangene !

— Kom bij mij zitten, ik zal u wel troosten over Elsje, hernam Mariette.

— Och, zwijg toch !

— Ja, houd uw bek ! snauwde Spitel de deerne toe. Ge babbelt ons nog suf.

— Maar gij ook wilt van geen minnen weten, flauwe benauwde Spitel...

Renatus Wiele wendde de blik naar Bernard en slaakte plots een kreet van verrassing, zelfs van schrik. Hij gaapte de jonker aan.

— Zijn geest ! zuchtte Renatus.

— Welneen, ik ben geen geest. Ha, ge denkt Walter Doolage te zien ? vroeg Bernard haastig.

— Sprekend lijkt ge op hem.

— Ik ben zijn neef...

— Dus een mens van vlees en bloed zijt ge dan toch ?

— Zeker.

— Juffer, ziet ge hem ook ? hernam Renatus tot Mariette. Of heb ik alleen dat visioen ?

Blijkbaar geloofde hij nog aan een verschijning, want hij sloeg haastig een kruis.

— 't Is een trotse, verwaande vent, riep Mariette uit. Wij zijn te min voor hem.

— Dus ge ziet hem ?

— Denkt ge dat ik blind ben ? Ik zie hem al heel de dag, maar ik zag hem liever aan de galg. Hij is te fier om met ons te spreken.

— Omdat hij een eerlijk man is, beweerde Lotje.

— Omdat gij zijn lief zijt hé ? En wij mogen dat niet weten !

— Langtong !

— Toe, toe, dametjes, geen ruzie ! vermaande Renatus. Zodus, mijnheer, gij zijt de neef van Walter Doolage ? Ik meende waarlijk, dat de baron hier als geest verscheen...

— Gij hebt dus mijn oom goed gekend ?

— Ja... en ik was kwaad op hem. Hij wou met Elsje trouwen... Een gedacht hé, voor een kasteelheer ! Maar Elsje koos mij, al had ik niets dan een geit en een schaap.

— En waar woont Elsje ?

— Te Volkegem... Maar doe uw oom niet na, want al is Renatus een goede jongen, hij duldt geen heertje om zijn lief.

— O, maak u niet ongerust.

Maar Doolage had geen zin nu verder de geschiedenis van Elsje te onderzoeken en na te gaan of zij soms des nachts nog op de Wolvenburg verscheen. Hij dacht weer aan de foltering en hij liet zich somber op een bankje neervallen.

— Hoe triestig zijn ze hier allemaal ! sprak Renatus. Voor de drommel, ze kunnen ons toch niet houden ! Ik zou liever mijn hand afkappen dan iets van een ander te nemen en dan kunnen ze een mens toch niet in de gevangenis zetten. Ze moeten er ons allemaal uitlaten. Dus niet getreurd... Zie, popje, Elsje ziet ons toch niet... willen we eens dansen ? Ik zal tegelijk de muziek fluiten !

— Ja ! riep Mariette lachend en ze greep de boer vast.

Renatus floot een deuntje en zwierde met de deerne rond. Dan lokte deze hem mee op een bank.

— Zeg eens, gij werkt zeker hard voor uw brood ? vroeg ze fluisterend.

— Och ja... lijk alle arme duivels van mijn soort...

— Gij zijt een domkop. Volg mij in de bossen en ik zal u rijk maken.

— Hoe ? vroeg Renatus.

— Begrijpt ge me niet ?

— Neen !

— Wel, onnozele kwibus, ge hebt toch van Jan De Lichte gehoord...

— Zijt ge van de bende ?

— Onder ons... ja.

Eensklaps stootte de jongeling Mariette ruw van zich af en riep hij met afkeer uit :

— Gij zijt van die vervloekte bende ! Dus verdiend zit ge hier... Ik peinsde, dat ge allemaal als ik zo maar lichtzinnig opgepakt waart. Nee, sloeber, zo niet hoor ! Had ik liever mijn pikkels verbrand dan met u te dansen ! Mijnheer Doolage, hoort ge dat ? Ze is van de bende ?

— Dat weet ik wel...

En zacht voegde hij er bij :

— Die Spitel ook... maar dat andere meisje is braaf.

Mariette was van haar verrassing gekomen en spuwde naar Renatus.

— Uitgedroogde kwezel, hoonde ze. Ge zijt zeker koster op uw stomme boerenparochie ? Wees maar braaf en arm... en wroet u krom en scheef voor de rijke heren.

— En gij zijt hier goed op weg om opgehangen te worden.

— Ik ? Neen, man... bij ons staan ze voor elkaar. Let maar op uw woorden of we komen naar Volkegem uw dibbe halen, want uw lief riekt zeker ook naar wjwater ?

— Ze zouden bij mijn ziel wel durven ook, zei Renatus zacht tot Bernard. Maar ze zit vast en die helleveeg schaamt zich niet de waarheid te zeggen.

Een soldaat kwam nu binnen met een lantaarn. Een roetkaars verlichtte fantastisch de grote kelder en wierp lan-

ge schaduwen op de muur en het lage gewelf.

— Wel, krompoot, zorgt ge voor licht ? spotte Mariette. Blijf gij hier met uw kale knikker, dan hebben we maneschijs.

De soldaat hing de lantaarn aan een haak in een pilaar.

— O, dat is om ons beter te kunnen afloeren ! riep Mariette.

De soldaat maakte een gebaar, waarmee hij de deerne beduidde, dat zij geseld zou worden en hij grijsde daarbij.

Mariette boog haar benen en bootste hem na.

— Morgen zult ge allemaal een lange tronie trekken ! voorspelde ze.

De soldaat ging weer heen en draaide de zware deur op het nachtslot.

— Ik ga een tukje doen, zei Renatus.

Hij wikkelde zich in zijn mantel en sliep weldra in.

Spitel zat neerslachtig op zijn bankje, het hoofd bijna op de knieën gebogen. Lotje sluimerde ook. Mariette hield zich nu meestal stil. Soms floot ze een deuntje of neuriede ze.

Bernard was van sombere gepeinen vervuld. Wat zou de nieuwe dag hem brengen ? Zijn toestand was verschrikkelijk. En op wie zou hij nog kunnen rekenen, als notaris Lentenier, zeker een der voornaamste burgers van de stad, ruw door de verwaande en harteloze schout verdreven was geworden.

JAN DE LICHTTE.

E NIGE uren waren voorbij gegaan.

Bernard kon de slaap niet vatten. Renatus Wiele snurkte luid. Spitel zuchtte nu en dan... Lotje sliep. Mariette sprong soms op, als verkeerde ze in zenuwachtige spanning.

Eensklaps werd de deur geopend.

— Daar is hij ! juichte Mariette. Heb ik het niet gezegd ?

— Stil ! gebod de persoon die binnentrad.

Anderen volgden hem. Ze sleurden vier soldaten mee, die gebonden waren en elk een prop in de mond hadden.

Doolage was verrast rechtgestaan. Hij begreep dadelijk dat de bendegenoten de gevangenen kwamen bevrijden. Mariette gaf Spitel een duw en maakte Lotje wakker.

De kerel die de bevrijders aanvoerde, was lang en slank... Hij droeg een hoed met een brede rand. In elke hand hield hij een pistool. De soldaten werden op de vloer gelegd.

— Allen mee ! zei de man. Twee behoren niet tot de onzen, maar mogen ook vertrekken.

Renatus snurkte nog, maar Bernard Doolage maakte hem wakker.

— Wat is er ? vroeg de boerenjongen.

— Ge kunt heengaan...

— Had die verduivelde schout me nu maar laten uitslapen tot morgen !

Jan De Lichte kwam bij Doolage en zei :

— Gij zit hier onschuldig, maar ik geef u ook de kans heen te gaan.

— Juist omdat ik onschuldig ben vertrek ik niet, antwoordde Bernard.

— O, dat zijn uw zaken... Jan De Lichte laat u daarin vrij.

— Alle heiligen toch... Jan De Lichte ! stamelde Renatus.

— Ja, dat ben ik, en vertel het maar overal, dat ik tot in de gevangenissen van de steden dring om mijn getrouwen te verlossen.

— Mijnheer Doolage, gaat ge niet mee ? vroeg Renatus.

— Neen...

— Ik blijf hier niet... Elsje zal al ongerust zijn. Toe, laat de schout uw hielen zien. Wat geeft ge om die vent.

— Dring niet aan... ik ga niet.

— Mijnheer, Jan De Lichte zal met u niet redetwisten over eer en fierheid, sprak de kapitein van de geduchte benede. Ridderlijk bied ik u aan gebruik te maken van mijn tussenkomst.

— Misschien heeft hij mij wel verra-

den, zei Spitel. Kapitein, ik zou hem meevoeren naar het bos.

— Dat zou gemeen zijn ! riep Renatus uit, al zijn vrees overwinnend.

— Stilte ! gebood Jan De Lichte. Spitel, ik heb uw raad niet nodig en ik ben hier niet gekomen om gevangenen mee te nemen. Houd u maar wat kalm, ezel, om u te laten grijpen ! 't Is dat ge niet oppast... En vooruit nu ! Volg ons !

Renatus deed nog een uiterste poging om Doolage te bewegen hem te vergezellen. Toen dit niet lukte zei hij :

— 'k Heb toch wat wroeging om u alleen te laten, mijnheer.

— Neen, neen... spoed u naar buiten... De schout kende u niet... Mijn geval is heel anders...

Jan De Lichte weifelde nog even, Bernard bekeek hem, zoals hij daar stond in het licht van de lantaarn. De roverskapitein scheen nu in de bloei van zijn leven.

Hij was geboren te Velzeke, in een slecht befaamd herbergje te midden van de bossen.

Dat herbergje was reeds voor zijn tijd gevreesd. Eens had men er officieren vermoord. De misdadigers werden zonder vorm van proces aan een boom opgehangen. De lijken bleven daar, tot ze verteerd waren. Steeds schuwde men dat oord en de bijgelovige lieden in het ronde van Velzeke, Oombergen, Leeuwergem en andere dorpen beweerden dat het er spookte.

Maar een man en een vrouw stoorden er zich niet aan en betrokken de verlaten kroeg waar landlopers, beruchte leurders en zigeuners hun klanten warden.

Die waard en waardin waren de ouders van Jan De Lichte. 't Kind groeide op onder allerlei verdacht volk. En weldra roofde de knaap zelf. Uit zijn later proces bleek het, dat hij reeds op veertienjarige leeftijd te Strijpen en Dikkele diefstallen pleegde. Overigens toonde hij zich geheel ijdel. Hij ging gaarne schoon gekleed en aapte

de heren uit de stad na. Zo kreeg hij gezag bij andere zwervers en stilaan vormde hij een bende.

De oorlogstijd diende zijn plannen uitstekend. Steeds driester trad Jan De Lichte op, zodat hij in Oost-Vlaanderen een waar schrikbewind uitoefende.

Nu weer had hij een sterk stuk bedreven door met enige mannen na donker Oudenaarde binnen te dringen. In de loop van de dag was hij ingelicht geworden over de gevangenneming van Lotje en Mariette. Zulks verontrustte hem. Hij vreesde, dat de meisjes te gemakkelijk zouden spreken en als men het gerecht een draad in handen gaf, kon dit wellicht het ganse kluwen ontwarren.

Dat mocht niet. Daarbij kwam nog dat Jan De Lichte de gedachte niet verdragen kon, dat de overheid leden van zijn bende inrekende en zijn gezag aantastte.

De kapitein zond dus zijn verspieters uit, die hem moesten melden, wat er met de gevangenen was gebeurd. Aldus vernam hij nog de aanhouding van Spitel en twee onbekenden.

Met zijn mannen sloop hij naar de kerker. Enkelen hielden de wacht in de straat en hadden opdracht te schieten, als er hulp opdaagde voor de soldaten. Handlangers bevonden zich in de buurt, die op het eerste sein zouden toesnelen.

Jan De Lichte drong dan zelf de gevangenis binnen. Dit was zeer snel gebeurd. Hij klopte aan de deur. De cipier opende het raampje.

— Een knecht van de schout, zei de roverskapitein in het Frans. Ik heb een boodschap voor de wacht. Haast u !

De cipier deed open. Jan De Lichte ging binnen. Zijn mannen, die zich tegen de muur gedrongen hadden, volgden. De bewaker werd plots bij de nek gegrepen en overrompeld. In de wacht zaten drie soldaten te dutten. Ze werden gekneveld voor ze goed wakker waren. De cipier moest dan de deur van de kelder openen. Hij lag nu bij zijn

drie gezellen. Jan De Lichte was dus in zijn plan volkomen gelukt. Hij kon vrij heengaan. Maar hij aarzelde even.

— Gij zult zeker dadelijk die soldaten bevrijden ? vroeg hij aan Doolage. Maar ik zou een ander middel kunnen gebruiken en de kapitein wees op een dolk en zijn gordel. Doch ik wil vandaag goedgunstig zijn.

Hij zei iets tot zijn mannen in een taal die Bernard niet verstond. 't Was Bargoens, wat men in de bende veel sprak. De rovers grepen Doolage vast. Een hand op zijn mond belette de jonker te roepen. De kerels bonden Bernard en staken hem ook een prop in de mond.

Renatus zag hij niet meer ; hij was reeds heen, evenals de andere bevrijden.

De deur werd gesloten en Bernard lag gekneveld naast de soldaten.

Maar hij verheugde zich over dit avontuur. Nu bleek zijn eerlijkheid en morgen zou de schout hem in plaats van nog over de pijnbank te spreken, zijn verontschuldiging moeten aanbieden.

EEN KOPPIG AMBTENAAR.

DE wacht moest pas om zes uur afgelost worden. Dan kwam tevens een detachement soldaten voor de verschillende werkzaamheden van de dag.

Deze lieden waren zeer verwonderd de poort der gevangenis reeds open te vinden. Hun verbazing steeg nog, toen ze de wachtzaal ledig aantroffen.

De sergeant schudde gewichtig het hoofd, maar verklaarde er niets van te begrijpen.

Het vuur in de wachtzaal was zelfs uitgedoofd. En de cipier daagde al evenmin op.

— Als de rovers maar niet weggelopen zijn, zei een der mannen. Ze hebben mij verteld, dat de toverij in de bende zeer sterk is.

Sommigen lachten hem uit.

— Als er geen toverij is, waarom laat

de overheid dan heksen verbranden ? vroeg de soldaat terecht.

De sergeant besloot in de kelder te gaan kijken. De deur was op slot en men vond geen sleutels.

— We moeten de schout roepen ! zei de sergeant. Er is iets ernstigs gebeurd.

De ambtenaar woonde achter de St-Walburgakerk. Toen er op de deur van zijn huis geklopt werd, stak Farilda, de dienstmeid, haar hoofd door het raam. Ze was de dochter van een kortwoner uit Ename, een boertje, dat daar voor de abdij werkte.

Farilda liet zich mevrouw de schoutin noemen en door haar invloed op de ambtenaar, had zij werkelijk te Oudenaarde veel te zeggen.

— Wat manieren zijn dat, om een Christenmens bij zulk een winterweer zo vroeg te storen ? schreeuwde zij nijdig. Wil ik een pot water op uw dwaze kop neerkletsen ?

Ze zag drie gedaanten en hernam :

— Wie zijt ge ?

Een antwoordde, een Vlaming :

— Juffrouw, wij worden om de schout gezonden.

— Om mijnheer de schout, wilt ge zeggen, onbeleefde kinkels ! Ha, gij wordt om mijnheer de schout gezonden ? Mijnheer de schout mag zijn welverdiende rust niet genieten. Hij die u zendt, zal er van lusten, de onbeschofterik !

Maar nu verscheen het hoofd van de schout zelf door het raam. De meid trok het hare terug.

— Is er wat gebeurd ? vroeg de ambtenaar.

De soldaten vertelden het nieuws.

— Ik kom ! riep de schout.

En weldra trok hij de deur open. Aan de klopper rammelde er iets.

— Verduiveld, wat hangt er hier ? vroeg de schout. 't Zijn sleutels. Farilda, breng eens licht...

De meid kwam met een lamp.

— De sleutels van de gevangenis, riep de schout verbaasd uit. En er is een

briefje bij. Farilda, kom eens wat dichtert met de lamp !

Aan de klopper hing inderdaad niet alleen de bos sleutels, maar ook een briefje, en de schout las hierop het volgende :

« Jan De Lichte brengt aan de ezel, » die te Oudenaarde de orde handhaven » moet, de sleutels van de gevangenis. » Dit is tevens een waarschuwing. Als » ik nog eens leden van mijn bende » moet komen halen, neem ik ook de » schout mee ».

Woedend scheurde de ambtenaar het papier, maar in zijn verbauwereerdheid had hij de boodschap toch luid gelezen.

Nu huiverde hij.

— Haalt nog tien soldaten ! schreeuwde hij tot de boodschappers en haastig wierp hij de deur dicht.

Die roverskapitein moest eens in de nabijheid zijn en plots uit het donker opdagen.

Eindelijk begaf de schout zich onder sterke geleide naar het stadhuis. Gelukkig voor hem, lag Oudenaarde nog in rust. 't Was winter en koud weer... en waarom zou men vroeg opstaan, nu handel en nijverheid toch kwijnden en zo velen werkloos waren ?

Driftig stapte de schout naar de gevangenskelder. Hier was de kaars opgebrand. De zaal lag in het donker en scheen vol vreeswekkende geheimzinnigheid.

— Licht ! schreeuwde de schout, maar hij hield zich nu wat achteruit.

Men bracht de lantaarns.

— Hemel, onze soldaten liggen daar vermoord ! kreet de magistraat, toen hij de gedaanten zag. O, neen, toch niet... ze bewegen zich nog. Maak ze los !

De slachtoffers van Jan De Lichte werden bevrijd en kropen pijnlijk recht. Hun leden waren stram. En de koude had hen bevangen, de moeilijke ademhaling duizelig gemaakt.

Intussen was er in de wachtzaal toch weer vuur en men leidde er de nu verlostten heen. Geen dezer was nog in staat te spreken.

De schout stuurde om brandewijn.

— Wel, alle duivels, die vent is er ook nog bij ! riep hij op Doolage wijzend die uitgeput op een bank zonk en de ogen gesloten hield.

Het duurde toch niet lang of allen waren vrij spoedig hersteld.

— En nu zal ik eindelijk eens horen wat er hier allemaal gebeurd is ! sprak de schout.

De cipier gaf er verslag van.

— Ezels... tiendubbele ezels ! schold de schout woedend. Zijn dat soldaten, bewakers, mannen wien ik een post toe- vertrouwen kan ? Zich laten bedotten door een paar rovers !

— Ze waren met een heel leger, heer schout, beweerde de cipier.

— Ge liegt ! Hoe zou dat kunnen, als de poorten gesloten zijn ? Maar die kerels moeten nog in de stad zijn. Dat men dadelijk de alarmklok luide. Een man naar elke poort ! Niemand mag uit de stad. De diligences moeten ook wachten tot nader bevel !

En een klok van de stadhuistoren wekte plots de burgers. Deuren en ramen werden geopend. Mensen verschenen op de straat. Allerlei geruchten deden de ronde.

Maar toen het licht was had men geen spoor van de rovers gevonden. Wel meldde men, dat er op een punt van de stadsvest drie bootjes bijeen lagen. De schelmen waren blijkbaar langs daar verdwenen.

De schout was woedend. Zelf had hij de stad doorkruist. Hij zag overal spottende blikken. O, zijn nederlaag was grievend ! Gisteren meende hij te zegevieren. Vijf aanhoudingen. En nu smadelijk verslagen door die vervloekte Jan De Lichte.

Maar hij was nog niet aan het einde van zijn verrassingen. Wat later kwam een Frans soldaat naar de stad. Hij bracht de schout een brief. Hij had die gekregen van een reiziger, beweerde hij.

En de schout las bevend :

« Ik heb uw Farilda ook gehaald,

» maar ik beloof u, dat gij haar zult terug zien... »

Jan De Lichte ».

De schout schrok. Zijn meid weg...

Hij snelde naar huis... De voordeur stond op een kier. De schout keek in alle vertrekken. Geen spoor van het meisje. Dus hadden de rovers haar gehaald, toen het onderzoek reeds begonnen was en nadat de alarmklok geluid had.

Daarna kwam het bericht, dat de twee ruiters, die de vorige dag zich zo ijverig betoond hadden, vermoord lagen op de weg naar Ename...

De inwoners begrepen wel, dat het met de terreur van Jan De Lichte nog niet gedaan was.

Bernard Doolage zat bij het vuur neergehurkt. De soldaten waren nu vriendelijk voor hem. De schout trad binnen.

— De cipier en de wachters, die zo slechts hun plicht hebben gedaan, moeten hier blijven, zei hij. Ik zal hen straffen. En wat doet die kerel daar ?

Hij greep Bernard bij de schouders. Doolage rees op en vroeg :

— Zijt gij nu eindelijk van mijn onschuld overtuigd ?

— In 't geheel niet ! tierde de schout.

— Versta ik goed ? Ik heb de kans gehad heen te gaan. De cipier heeft u verklaard, dat ik weigerde. Niet Jan De Lichte moet mij hier uit laten, maar van u, die mij wederrechtelijk opgesloten hadt, verwacht ik recht.

— Laat die toon varen ! De cipier is een uil, die beter in de toren thuis hoort dan bij een gevangenispoort... Zijn getuigenis lap ik aan mijn laarzen. Gij speelt een smerige komedie, samen met uw kapitein. Straks zal ik dat bewijzen ! En nu gaat ge in de kelder terug...

— Maar dat is ongehoord ! riep Doolage woedend. Gij wilt uw ongeluk op mij wreken...

— Een fijn plannetje was het hé ? Doch de schout van Oudenaarde is niet de dwaas, waarvoor gij hem uitgeschol-

den hebt. En nu ingerukt, marsch !

Protesteren hielp echter niet. Soldaten brachten Bernard Doolage in de kelder terug.

ONVERWACHTHE HULP.

HET was elf uur toen Bernard Doolage weer voor de schout moest verschijnen...

— Dus gij dacht dadelijk naar buiten te kunnen wandelen hé ? vroeg deze spottend, na de gevangene even bekeken te hebben.

— Ik heb u willen bewijzen dat ik een eerlijk mens ben, antwoordde Bernard. Ik neem geen rovershulp aan.

— Alsof ik de listen van een Jan De Lichte niet begrijp...

— Dan hadt gij die bevrijding van de anderen kunnen voorkomen, beet Bernard hem toe.

En hij trof de schout goed, want deze sprong woedend op en tierde :

— Wel, gij berooide kerel, gij waagt het mij hier te bespotten !

— En hoe behandelt gij mij ? Ik ben minstens zo voornaam als gij. Bernard Doolage van Mater heet ik...

— Jan De Lichte liet u zitten, opdat wij aan uw eerlijkheid geloven en u in vrijheid stellen zouden ! En dan kondt gij hier vrij rondlopen en alles bespieden en aan de bende inlichtingen zenden... Ik doorzie schavuiten !

— Hebt gij een uur nodig gehad om dat uit te denken ? Maar ik ben uw behandeling moe en doe beroep op hogere overheid. Dat recht zult ge me toch niet weigeren, niet waar ?

— Mijn vragen hebt ge te beantwoorden en geen andere.

— Ik kan u niets nieuws mededelen en wat ik u zeg, is immers toch niet waar ! Ge wilt me niet geloven en notaris Lentenier ook niet...

— Vergeet ge dat er een pijnbank is.

— Waag het eens mij daarop te brengen ? Probeer het uw willekeur zover door te drijven...

— Dadelijk !

En de schout gaf bevel aan een soldaat de scherprechter en zijn knechten te halen.

Bernard Doolage had stout gesproken, om te trachten de magistraat te overbluffen. Nu echter greep angst hem aan. Wat kon hij doen tegen de overmacht ?

De schout was van zijn zetel opgestaan en liep driftig de zaal heen en weer.

— Ha, gij meent dat ik u niet op de pijnbank durf leggen ? hernam hij spottend. Ik zal het u anders tonen... of beter, laten voelen...

— Voor God verklaar ik u dat ik onschuldig ben... en gij een misdaad zult begaan ! riep Bernard uit.

Een bode trad binnen en reikte de schout een kaartje over. Deze las het. Zijn gelaat helderde op.

— Leid de dame hier ! beval hij.

Het volgend ogenblik ontroerde Bernard. Plots herkende hij de jonkvrouw die hij in « De Gouden Leeuw » te Aalst ontmoet en beschermd had. En hij kreeg eensklaps de zekerheid dat zij voor hem kwam pleiten...

Toch keek ze hem niet aan. Ze fluisterde even met de schout, die haar onderdanig beleefd in een ander vertrek vergezelde. Daar vertoefden ze enige tijd.

Intussentijd traden drie mannen binnen. Twee droegen allerlei werktuigen. De derde keek met verachtelijke blik naar Doolage en zei grijnzend :

— Ik stel mij voor : de scherprechter of beul. Het zal mij een genoegen zijn met u kennis te maken. Arme duivels nijpen is goed en wel, maar voor grote heren, die aan baanstroperij doen zal ik helemaal geen medelijden tonen.

Bernard rilde over al zijn leden. De kerel, die zo cynisch meedeelde, dat hij wreed zou wezen, had een afstotend wezen, kleine valse ogen en een gluipegrig voorkomen.

— Uw schoon lijf zal een geweldige deuk krijgen, hernam de beul. De meisjes zullen niet meer van u willen we-

ten... zelfs al geraakt ge vrij. We zullen u eens erg toetakelen, hé jongens ?

Zijn knechten lachten, maar Bernard antwoordde niet op die honende taal.

Toch leed hij geweldig. Wat werd er in die andere kamer verhandeld ? Ging dat onderhoud over hem ? Of zou die juffer ook geloven, dat hij een rover was, een misdadiger, die wel eens hoofs kon zijn, om de mensen te misleiden, maar geen deernis verdiende ?

— Waar blijft de schout toch ? bromde de scherprechter. Ik ben ongeduldig. Mijn handen jeuken om die knappe kerel eens te rekken en te strekken, de kracht van zijn gebeente te meten... naar zijn tanden te kijken, als we hem de bek opensnoeren !

Eindelijk werd de deur geopend. De dame verscheen het eerst en even glimlachte ze naar Bernard die een buiging maakte.

De schout trippelde de juffer achterna en bracht haar tot aan de buitendeur.

— Dat is een vrouwtje waarop hij verliefd is, hoorde Bernard de beul tot zijn helpers zeggen. Ik ken ze wel. Ze woont ergens aan de Oostkant van de stad. En de schout zou er mee willen trouwen... hij is zijn dragonder Farilda moe en ze nu toch kwijt ook. Nog zo stom niet hé ? Nu zullen we haast kunnen beginnen ! De jonker is al ongeduldig... Ik merk het... hij heeft er van.

En de ruwe handlanger van de schout lachte om zijn eigen geestigheid.

De schout keerde terug en de beul bij de arm grijpend, snauwde hij :

— Wat staat ge daar te gapen ?

— Maar, heer... men heeft mij ge-roepen, stamelde de scherprechter ont-hutst.

— Zwijg, kerel, dan kunt ge in de wacht blijven ! 't Is hier geen kroeg, waar ge hele dagen zit te zuipen... vuile spons !

De scherprechter lachte dwaas.

— Ik zeg het niet om u te ver-maken, vervolgde de schout. Maak dat ge

weg komt... ik heb u niet meer nodig.

Bernard loosde een zucht van verlichting. Hij voelde dat hij gered was, dat zijn goede hulp te Aalst, hier weer beloond werd en die onbekende, geheimzinnige dame, groot belang in hem stelde.

De beul en zijn helpers dropen af.

— Mijnheer Bernard Doolage, ge zijt vrij, sprak dan de schout, toch beschaamd over die plotselinge verandering in zijn optreden. Ik heb me vergist, ging hij voort, maar ik moest zeer wantrouwend zijn. Ge vertoeft pas in de streek en weet dus niet, wat al listen de rovers gebruiken om de overheid te verschalken. Verontschuldigt mijn gestrengheid !

Bernard had wel lust eens heftig tegen de laffe kerel uit te varen, maar hij beheerste zich en achtte het beter geen stof meer op te jagen. De zonderlinge schout kon weer nijdig worden en zijn macht misbruiken.

— Heb ik mijn bevrijding te danken aan de dame die hier verschenen is ? vroeg Doolage.

— Zij heeft mij nuttige inlichtingen gegeven. Dat is voldoende. Ge kent haar niet ?

— Neen... niet anders tenminste dan door een zeer haastige ontmoeting te Aalst.

— Dat weet ik. Welnu...

De schout trad wat nader en vervolgde fluisterend :

— Zij is zo goed als verloofd met mij, nog een kwestie van tijd...

Die mededeling maakte op Bernard een zeer onaangename indruk, maar hij wachtte zich wel zulks te laten merken.

— Dus, ik kan vertrekken ?

— Zeker... zeker... ik ben geheel vol-daan aangaande uw eerlijkheid.

Doolage knikte en een soldaat leidde hem buiten.

Een gevoel van vreugde beheerste de jonge man. Zijn toestand was vreselijk geweest en grote gevaren hadden hem bedreigd. Nu was hij vrij.

Vlug keek hij rond, hopende zijn goede beschermster nog te ontwaren maar hij bemerkte haar niet meer.

— Toch moet ik haar ontdekken, mompelde hij.

Haastig liep hij door enige straten... Veel burgers keken hem aan. Ze herkennden blijkbaar de gevangene die de ruiters de vorige dag hadden binnen gebracht, maar wiens onschuld zeker bewezen was.

— Wie is zij ? O, wie mag ze zijn ? vroeg Bernard zich voortdurend af. Ik ben waarlijk zeer verliefd op haar. Ze heeft me gered. Neen, 't is niet mogelijk, dat ze die lelijke, valse schout tot man krijgt. Ze heeft hem misschien wat hoop gegeven, om mij te helpen en vrij te krijgen. Ik moet ze ontdekken. Waarom ontwijkt ze me ? Eerst dat briefje op de Wolvenburg en nu haar verschijning. Mocht ik haar ontmoeten !

Maar Doolage was teleurgesteld. Hij zag de onbekende niet. Eindelijk besloot hij notaris Lentenier op te zoeken. Misschien kon die hem inlichten...

DE INKOMSTEN.

BERNARD Doolage had gevraagd, waar notaris Lentenier woonde en ging door de aangeduide straat.

Eensklaps werd op een raam geklopt. Bernard zag op. Van voor het venster verdween een gedaante, maar het volgende ogenblik werd de deur geopend en wenkte een dame hem binnen te treden.

Bernard herkende juffrouw Larifère, die hem beloofd had zijn leven af te kopen, in geval hij tot de doodstraf veroordeeld was geworden.

Hij stapte even binnen en zenuwachtig liet juffrouw Larifère hem in de salon.

— Zijt ge toch vrij ? vroeg ze en er lag teleurstelling in haar stem.

— Ja... zoals ge ziet. Eindelijk heb ik recht gekregen.

— Zijt ge voor goed vrij ?

— Maar zeker ! Ik ben ook geheel

onschuldig. De schout erkende dat het een vergissing was.

— En moet ge nu niet meer voor het gerecht verschijnen ?

— Natuurlijk niet !

— Dus is er geen kans meer dat gij veroordeeld wordt ?

— Men zou zeggen dat het u spijt, merkte Doolage lachend op.

Juffrouw Larifère bloosde.

— Neen, neen, hernam ze haastig. Ga zitten, mijnheer. Ge zult wel hongerig zijn. Ik zal u een ontbijt klaar maken. En na zo'n nacht in een gevangenis, is het te ver om dadelijk naar de Wolvenburg te wandelen... Ik wil boven een zacht bed voor u spreiden en in de kamer wat vuur in de haard maken.

— Ik dank u zeer voor uw vriendelijk aanbod, maar ik kan het niet aanvaarden, daar ik dringend notaris Lentenier moet spreken.

— Dat kunt ge uitstellen. Neen, ik kan u zo niet laten gaan. Eens mens heeft toch naastenliefde... En dan, vervolgde ze weer blozend, wij hebben al een verbond gesloten...

— Een verbond ?

— Zo goed als een verbond...

— In geval ik ter dood veroordeeld werd hé ? Maar dat is Goddank afgewend.

— Wie weet... wie weet ? Ge kunt de schout nooit vertrouwen. Hij is een wispelturige kerel...

— Daarom zal ik ook zorgen spoedig buiten Oudenaarde te zijn.

— Maar hier zijt ge veilig ! Kom, kom, wees nu mijn gast... Ik zal een zeer beminnelijke hospita zijn. Waarlijk ik kan u niet laten vertrekken... mijn hart verzet er zich tegen.

Bernard begreep wel, dat hij met zeker geweld moest optreden om van deze trouwlustige dame bevrijd te worden.

— Juffrouw... nogmaals al mijn dank maar notaris Lentenier moet mij dadelijk spreken, hernam hij ongeduldig.

Hij sprong in de gang, opende vlug de voordeur en snelde de straat op. Enige huizen verder woonde notaris

Lentenier, zoals een bord boven de deur vermeldde.

Bernard klopte, en omzichtig keek hij nog eens in de richting van de woning waaruit hij de vlucht had genomen.

Een klerk deed open... en toen de bezoeker zijn naam had genoemd, leidde de bediende hem dadelijk in de spreekkamer.

Onmiddellijk verscheen de notaris. Hij groette de jonge man allerhartelijkst.

— Dus eindelijk uit dat kerkerhol verlost? vroeg hij.

— Gelukkig wel, maar het heeft moeite gekost...

— Ik hoorde dat Jan De Lichte de gevangenis bezocht heeft, maar gij geweigerd hadt te vertrekken. Ik begrijp uw houding. Ze was fier, maar de ons opgedrongen schout heeft daarvoor weinig gevoel. Men beweerde dat hij zelfs al om de scherprechter gestuurd had.

— Volkomen juist.

— Die onmens! Hij wilde u dus pijnigen?

— Ja...

Bernard vertelde nu op welke zonderlinge manier hij bevrijd was geworden.

— Een dame, met wie de schout verloofd is of verloofd zal worden? herhaalde de notaris. Ik weet niet, wie dat kan zijn... De kerel heeft al dikwijls een voorname juffer ten huwelijk gevraagd, maar hij loopt altijd een blauwe scheen. 't Is een grote, ongemanierde kwant, die hier vroeger allerlei karweitjes verrichtte en nauwelijks genoeg verdiende om te leven. Maar door de genade der Franse bezetters, heeft hij deze post verkregen, wat zeer gevaarlijk is, zoals gij ondervonden hebt. Maar ja, we leven in oorlogstijd hé?

— Die dame zag er toch van goede stand uit, herhaalde Doolage.

— Beste vriend, in goede families zijn er ook dwalende dochters... Maar ik zal die juffer niet beschuldigen. Ze

heeft u gered... En ze schijnt voor u grote belangstelling te hebben...

— Een wederdienst... ofschoon er in haar optreden veel geheimzinnigs is.

— Nu, misschien hoort ge spoedig meer van haar... Dus zijt gij in uw vaderland teruggekeerd... maar men heeft er u geen plezierige indruk van gegeven.

Thans begonnen de heren over zaken te spreken. De notaris vertelde dat Walter Doolage zeker enige tijd met dat plan van zelfmoord had rondgelopen, want twee weken voor zijn dood had hij zijn testament nog herzien.

— En zou liefdeverdriet de oorzaak zijn? vroeg Bernard.

De notaris haalde de schouders op.

— Hij heeft mij nooit iets van zijn gevoelens gezegd, antwoordde hij. We zagen elkaar trouwens zelden en ons onderhoud liep dan uitsluitend over zaken. Ik vermoed dat hij zekere Aleida van Balen ten huwelijk heeft gevraagd, maar blijkbaar heeft ze geweigerd. Dan vertelt men ook het een en ander over een dienstbode maar beschouw dat als praatjes.

Bernard dacht echter aan Renatus Wiele en diens Elsje, doch hij zweeg er over.

De notaris zag dan zijn papieren in en verklaarde ze geldig. Hij haalde een bundel dokumenten en Bernard Doolage vernam nu, dat hij eigenaar was van de Wolvenburg, vier hoeven met land en weide, van een uitgestrekt bos bij Ronse en van twee huizen in de stad. De oorlog had hem wel wat schade berekend, maar niet veel. De boeren hadden de helft van hun pacht betaald. Meer kon men niet eisen. De oogsten waren slecht geweest. Een vrij groot bedrag lag toch ter beschikking van de erfgenaam.

Toen de zaken afgehandeld waren, nodigde de heer Lentenier Bernard aan zijn tafel en stelde hem voor aan zijn vrouw. Het gesprek kwam op Larifère.

De notaris lachte om Bernards verhaal.

— Ja, ze zou gaarne een man hebben, en niemand wil haar, zei hij. Natuurlijk stond ze dikwijls op het punt te trouwen met een vagebond, maar haar familie konden dat verhinderen. Toch heeft ze nog zekere pretenties... Elke bruidegom bevalt haar niet. In u zag ze een knappe jonker en geloof me, dat ze spijt heeft over uw invrijheidstelling. Ze zou u gaarne van de galg verlost hebben. Wees nu wat op uw hoede voor haar. Ze zal u te Mater bezoeken... en ze zou nog fijn konkelen, die oude jonge dochter.

Het maal verliep heel gezellig.

Bernard bleef echter niet lang. Hij had weinig lust op nieuwe avonturen en wilde voor donker bij Baptist Wouwe zijn.

Hij was een man met flinke inkomsten en alvorens de stad te verlaten, liet hij zich de maat nemen voor voegzame kleding. Ook kocht hij nieuwe, deugdelijke pistolen. Hij ontveinsde het zich niet, dat hij vijanden had als La Ruvière en Spitel...

ELSJE.

BERNARD koos nu een andere weg huiswaarts. Hij wilde maar het liefst de kroeg het « Wolfbos » vermijden. Hij beklom dus de Edelareberg, vervuld aan gepeinzen aan zijn zonderlinge avonturen.

Aan de oude Kerselaarkapel, een heiligdom dat door vele bedevaarders bezocht werd, stoorde een stem hem in zijn mijmeringen.

Renatus Wiele was naar hier gekomen met zijn verloofde om O.L. Vrouw van de « Kezer » te danken voor zijn bevrijding, al was deze dan ook door de geduchtste aller rovers bewerkt.

Renatus ging al biddend met Elsje rond de kapel, maar keek voortdurend om zich heen, zonder de ingetogenheid die zijn meisje vervulde, want hij had reeds van een eind de naderende wandelaar bemerkt en vroeg zich nieuwsgierig af, wie die wel mocht zijn. Eensklaps riep hij verheugd uit :

— Het is de jonker ! God zij geloofd hij is ook uit dat hol weg !

Bernard trad nader en herkende de jonge boer. Elsje zag ook op. Ze slaakte plots een gil en liet zelfs van schrik haar rozenkrans vallen. Ze sloeg de handen voor 't gelaat en zuchtte :

— Een verschijning ! O, wat moet ik doen ?

— Wees niet bang, Elsje, sprak Renatus lachend. Die heer is geen geest, maar een kennis van mij.

— Mijnheer Walter... en hij zal mij vervolgen, kermde Elsje. 't Is zijn geest.

— Wel neen. 't Is een neef van mijnheer Walter.

— Een gewoon mens ?

— Ja... en ik heb met hem in de gevangenis gezeten. Ik vertelde u dat nog niet, omdat... nu ja, gewet wel... We hadden die historie vergeten... en hij is toch familie. Nu ge hem ziet, moogt ge het weten.

— Ha, Renatus, gij zijt het ! riep Bernard Doolage vriendelijk uit. En is dat uw geliefde ?

Elsje keek schuchter op.

— Ja, dat is mijn Elsje, antwoordde Renatus fier. Ze mag er zijn hé ? Geen wonder dat uw oom er gaarne naar keek... te gaarne zelfs.

— Renatus ! zei het meisje verwijtend.

— Maar mijnheer weet het immers. En waarom zou hij het niet mogen weten ? Gij hebt u niets te verwijten. Ge hebt de arme boer gekozen boven de rijke heer.

— Zwijg, zeg ik u ! gebod Elsje driftig.

— Ook goed ! Dus, mijnheer, die oude notenkraker van een schout heeft u toch laten gaan ?

— Ja, maar niet gemakkelijk.

— Daarom speelde ik deze nacht schampavie, al was het met de hulp van Jan De Lichte. Die kerel had me gaarne naar zijn bossen meegetroond. Ik een rover worden... zo ver ben ik nog niet gezonken ! Ik sprong dus een straatje in en ik liep naar een tante,

die te Oudenaarde woont, een felle vrouw, mijnheer. Ze heeft eens een boete gekregen, omdat ze de meid van de schout had uitgescholden voor sluns. Die meid is met dat lelijk misbaksel over de bezemstok getrouwd, maar dat moogt ge niet zeggen. Tante kreeg dus 'n boete, en sedert zou ze de schout wel willen villen van de kop tot aan zijn tenen, want tante is erg op de penning, weet ge. En ze zal het nooit vergeten, dat ze haar schoon geld aan die piere-waaiër moest brengen. 's Zondags droeg de meid van de schout een nieuwe muts... Ze ging er mee naar de kerk, want ja, die tang durft nog in de mis komen... en ze zei tot mijn tante, op haar muts wijzend: « Van uw Geld ». Maar ik zal het korter vertellen. Tante zou dus de schout wel kunnen opvreten... Toen ik ze uit haar bed klopte, maakte ze me eerst uit voor alles wat lelijk was. Maar na mijn verhaal gehoord te hebben, sloeg ze een dans met mij, omdat ik de schout verschalkt had. Ze hielp mij dan over de vest. Ze woont er bij...

Onder dit verhaal had Bernard het blozend Elsje bekeken. Wist dat schijnbaar eenvoudig meisje meer van het drama op de Wolvenburg dan ze ooit verteld had? Hij moest haar toch eens uithoren, als ze alleen was.

— En vandaag zijn er wel tweehonderd mensen bij mij geweest! vervolgde Renatus. Aan ieder moest ik vertellen, hoe die Jan De Lichte er uit ziet, wat hij zei, wat hij deed. Wel tweehonderd.

— Maar Renatus, geen vijftien. Overdrijf zo niet, vermaande Elsje.

— Laat ons dan zeggen: honderd vijftig. Maar wat doet het aantal er toe? Er waren er veel. Ik heb van de roversbaas alleen goed gezegd, want anders komt hij mij misschien nog de voeten branden!

— En als ge zoveel over de zaak babbelt, hoort de schout nog, wie de ontvluchte is... Hij kent u niet, maar dan zou hij u weer terug kunnen halen, vermaande Bernard.

— Verduiveld, dat is waar ook!

— Gaat ge een eind mee? vroeg de jonker. Ik moet eens met u spreken.

— Wij zijn nog niet klaar met onze ommegang, zei Elsje.

— We zullen morgen de rest doen of de volgende week! antwoordde Renatus. Dat is ook wel.

— Neen... ik blijf bij mijn belofte.

— Dan zal ik u straks komen halen.

— Wel, ik kan hier mijn boodschap ook doen, hernam Bernard. Gij hebt zeker geen grote hoeve, Renatus?

— Ik? Kon God mij dat geluk verlenen, maar tot nu toe woon ik in een lemen kotje...

— En ge verdient niet veel?

— Een roggen kant. Anders waren wij al lang getrouwd hé Elsje?

— Wilt ge bij mij in dienst komen? vroeg Doolage. Ik neem u als knecht op de Wolvenburg. Ge trouwt en Elsje wordt huishoudster. En ge verdient beiden een goed loon en woont op het kasteel.

— Mijnheer, ge verschijnt als een engel uit de hemel! riep Wiele verheugd. Hoort ge dat, Elsje?

Het meisje staarde de jonker verbaasd aan.

— Meent ge dat? vroeg ze.

— Ja, natuurlijk. Stemt ge toe? Ik zal 'n goede meester zijn.

Elsje aarzelde even.

— Ja, antwoordde ze dan. Maar ik heb een voorwaarde... Ge moet de Wolvenburg eerst laten belezen...

— Voor de spoken? En ze zeiden nog wel dat gij daar rondspookt...

— Spitel heeft dat verteld, kreet Elsje woedend.

— Spitel... neen, hij niet... Ik ken Spitel toevallig.

— Hij zat ook in het kot, herinnerde Renatus. Maar daar had de loeder weinig te zeggen.

— Waar woont die Spitel? vroeg Bernard.

— Dat weet niemand. Zeker ergens ginder in de bossen bij de bende, meen-

de Renatus. 't Is een nietwaard, die Spitel.

— Neen, Elsje, Spitel heeft me daar niet over gesproken, verzekerde Doolage.

— Hij strooit toch altijd die laster uit.

— Waarom ?

— Ik weet het niet...

— Ik kan niet meer zeggen waar ik het gehoord heb, maar natuurlijk lachte ik met die dwaasheid. Ze zeiden me ook, dat niemand wist waar gij gebleven waart, toen ge het kasteel verliet... en ge woont hier te Volkegem.

— O, ze hebben zoveel leugens uitgestrooid.

— Dus, als ik het kasteel laat belemen, wilt ge komen ?

— Ja...

— 't Is goed... Waar kan ik u spreken over de voorwaarden als alles in orde is, want ik moet het kasteel wat herstellen ?

— Vraag naar Elsje Wijbergs te Volkegem.

— En Renatus Wiele... Ze kennen ons allemaal ! voegde de jonge man er bij. Elsje, willen we nu ook naar huis gaan ? Onze Lieve Vrouw heeft al meer gegeven dan we ooit hadden durven vragen.

— Onze ommegang moet helemaal gedaan worden, zei het meisje echter op besliste toon.

Bernard Doolage groette hen en vervolgde zijn weg. Hij moest natuurlijk personeel hebben op de Wolvenburg en toen hij Renatus ontmoette, kreeg hij als een ingaving om hem aan te werven ; hij was overtuigd in hem een trouwe dienaar te vinden.

ALEIDA VAN BALEN.

WAT verder vroeg Doolage nog eens de weg aan een boer.

— Ge moet bij Baptist Wouwe zijn ? O, het is gemakkelijk te vinden... Daar aan het Vossenhol, slaat ge links in.

— 't Vossenhol ? 't Kasteeltje dat ik daar tussen de bomen zie ?

— Ja... van mijnheer van Balen. De dreef leidt voorbij de Wolvenburg en loopt dan uit bij de hofstede van Wouwe.

— O, dan zal ik het gemakkelijk vinden...

— Zeker, mijnheer. Maar pas op... er loopt daar een kerel rond, die gaarne ruzie maakt. 't Is een zekere Spitel. Als hij wat zegt, antwoord niet ! En zo ge gewapend zijt, toon uw pistool, want Spitel heeft met al zijn praat toch een hazenhart.

Bernard dankte de boer voor zijn waarschuwing en stapte verder.

— Weer die Spitel, bromde hij. Als de kerel het mij nog lastig maakt, dan schiet ik hem omver ! Hoe waagt die rover zich openlijk op de wegen ? De mensen zijn toch laf... Allen weten, dat de kerel een schelm is en samen durven ze hem nog niet gevangen nemen en aan het gerecht overleveren. Nu we zullen voor Spitel geen vrees tonen. Ha, daar staat dus het Vossenhol, het kasteel van de arme edelman, zoals Baptist Wouwe beweert. De zoon was toch heel vriendelijk gisteren...

Eensklaps hoorde Bernard gekrakeel.

— Zou Spitel weer iemand lastig vallen ? mompelde hij, het op een lopen zettend, om zo nodig hulp te bieden.

In een laan zag hij een kerel, die een meisje bij de arm hield en haar ruw heen en weer schudde.

— 't Is waarachtig die duivelse Spitel, hernam Bernard.

Hij trok zijn pistool en snelde de laan in.

Geweldig ontroerde hij dan. Het meisje was de dame, die hij te Oudenaarde tevergeefs opgespoord had, de juffer uit Aalst.

— Gemene vagebond, moet ik u weer ontmoeten ? riep Doolage.

Het meisje slaakte een gil. Spitel liet haar verschrikt los. Ze liep weg.

— Blijf ! kreet Bernard. Ik zal u geleiden.